

Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v Blatné za rok 2021

Zdrojem informací o drogové scéně jsou zprávy terénních pracovníků Jihočeského streetworku PREVENT, statistiky Policie ČR, znalost místních poměrů pracovníků sociálního odboru MěÚ Blatná a strážníků Městské policie Blatná. Vzhledem ke změně financování terénní služby (finanční příspěvek poskytuje Svazek obcí Blatenska) probíhá monitoring a výkon služby nejenom v Blatné, ale i v okolních obcích ORP Blatná.

KOORDINACE PROTIDROGOVÉ POLITIKY

Místní protidrogový koordinátor/kontaktní pracovník:

- Bc. Kateřina Malečková
- starostka města
- kontaktní pracovník vede přehled o zařízeních pro prevenci, poradenství, léčbě drogových závislostí v celé ČR, soustřeďuje informace o drogové scéně, spolupracuje s pracovníky zajišťujícími terénní sociální službu s osobami závislými na návykových látkách
- tel. 383 416 101, e-mail: starosta@mesto-blatna.cz

Komise prevence kriminality:

- poradní a iniciativní orgán Rady města Blatná
- komise pracuje od roku 2007, funkční období komise je vždy čtyřleté v návaznosti na volby do obecního zastupitelstva

členové komise:

Bc. Kateřina Malečková (předseda komise, starostka města)

Jan Hromada, DiS (garant komise, kurátor pro děti a mládež, sociální odbor MěÚ Blatná)

pprap. Martin Tůma (Policie ČR, OO Blatná)

Kateřina Pešková (Městská policie Blatná)

Mgr. Blanka Posavádová (ZŠ T. G. Masaryka Blatná)

Mgr. Ondřej Kočovský (ZŠ T. G. Masaryka Blatná)

Mgr. Iva Tvrdá (ZŠ J. A. Komenského Blatná)

Josef Petrovec (člen komise)

Drogovou problematikou se zabývají školní metodici prevence, PREVENT 99, z.ú., Pedagogicko-psychologická poradna ve Strakonících (dále PPP), Středisko výchovné péče ve Strakonících, Policie ČR, Městská policie Blatná a další.

KONCEPCE PREVENCE KRIMINALITY MĚSTA BLATNÁ

Koncepce prevence kriminality (dále KPK) města Blatná na období 2021–2023 byla zpracována v souladu se Strategií prevence kriminality na léta 2016–2020 schválenou usnesením vlády ČR č. 447 ze dne 14. 6. 2017 a prodlouženou usnesením vlády č. 652 ze dne 15. 6. 2020 a v souladu s Konceptí prevence kriminality Jihočeského kraje. Dokument byl vytvářen v průběhu roku 2020. Na jeho tvorbě se podíleli členové Komise prevence kriminality. Koncepce prevence kriminality města Blatná byla projednána a schválena v orgánech města usnesením ZM č. 62/20 dne 9. 12. 2020.

FINANCE

Město Blatná dlouhodobě finančně podporuje realizaci terénní sociální práce s uživateli drog a jejich okolím. V roce 2013 se město Blatná a Svazek obcí Blatenska aktivně zapojily do modelu spolufinancování protidrogových služeb ze strany samospráv, kterou připravil Krajský úřad Jihočeského kraje. Pro rok 2021 byl schválen valnou hromadou Svazku obcí Blatenska finanční příspěvek ve výši 120.000,- Kč. Tyto prostředky byly poskytnuty na zajištění terénní sociální služby na území ORP Blatná a v dalších obcích, které jsou členy Svazku obcí Blatenska.

Na realizaci projektů na úseku protidrogové politiky města bylo v roce 2021 Městem Blatná formou individuální dotace poskytnuto celkem 130.000,-Kč:

- 50.000,- Kč – ZŠ T. G. Masaryka Blatná na úhradu preventivních programů
- 10.000,- Kč – SOU Blatná na adaptační kurz pro studenty prvních ročníků
- 70.000,- Kč – ZŠ J. A. Komenského Blatná na úhradu preventivních programů a adaptačního kurzu

Město Blatná finančně podporuje provoz NZDM Station 17 částkou 243.000,-Kč ročně.

AKTIVITY V OBLASTI PROTIDROGOVÉ POLITIKY

PRIMÁRNÍ PREVENCE

Primární prevence si klade za cíl odradit od prvního užití drogy nebo alespoň co nejdéle odložit první kontakt s drogou.

Prevenici na základních a středních školách zabezpečují **školní metodici prevence** – ZŠ J. A. Komenského Mgr. Princová, ZŠ T. G. Masaryka Mgr. Kočovský, ZŠ Holečkova Mgr. Hajíčková, SOŠ Blatná Mgr. Hanzlíček, SOU Blatná Ing. Tešková.

Školy zpracovávají a realizují každoročně Minimální preventivní programy. V rámci těchto programů realizují školy besedy a kurzy. Veřejná finanční podpora poskytovaná Městem Blatná slouží k pokrytí nákladů především na tyto preventivní programy. Čerpání finančního příspěvku je vždy řádně předloženo ke kontrole. Realizátory těchto akcí jsou jednak pracovníci Policie ČR a Městské policie Blatná, ale především odborníci zaměřující se na prevenci sociálně patologických jevů. Primární prevenci se věnovali pedagogové při výuce občanské nauky. Školské subjekty sdílely na svých webových stránkách odkazy na webináře, videa či webové stránky organizací zaměřujících se na primární prevenci.

- ZŠ J. A. Komenského Blatná: třídní adaptační pobyt (program realizovaný pro 6. tř. pracovníky Domu dětí a mládeže Blatná a pracovníky školy, částečně financováno z příspěvku Města Blatná); Manipulace a dezinformace (zdarma webinář pro žáky a rodiče žáků); promítání filmu V síti s následnou besedou; besedy zaměřené na komplexní primární prevenci zajišťované společností Do světa z.s. hrazené z příspěvku města Blatná (Bezpečný internet 3.-5. tř., Třída jako kolektiv 6.tř., Emoce 7. tř., Konflikt 8. tř., Sexualita a partnerství 9. tř.); zdarma beseda pro dívky 7. tř. Čas proměn.
- ZŠ T. G. Masaryka Blatná: beseda Čas proměn zaměřena na zdravý životní styl a pohlavní dospívání (7. tř., EP Education, zdarma); besedy zaměřené na komplexní primární prevenci zajišťované společností ACET z. s. hrazené školou (Bolest jménem šikana 5. a 6. tř., Skrytá nebezpečí internetu 5. – 8. tř.,) a společností Do světa z. s. hrazené z příspěvku města Blatná (Třída jako kolektiv 6. tř., Šikana 7. tř., Návykové látky 8. tř., Sexualita a partnerství 9. tř.).
- ZŠ Holečkova, Blatná: s ohledem na věk a stupeň či charakter postižení byli žáci opakovaně informováni v rámci výuky pedagogů školy o zásadách slušného chování, zdravém životním stylu, závislostním chování.

- SOU Blatná: adaptační kurz (1. ročníky, organizovaný DDM Blatná, hrazeno částečně z příspěvku Města Blatná).
- SOŠ Blatná: jednodenní adaptační kurz pro studenty 1. ročníku (realizováno Domem dětí a mládeže Blatná); zakoupena licence a metodika na soubor preventivních filmů z edice „Filmy, které pomáhají“ zaměřených na prevenci alkoholismu u mládeže, psychického a fyzického násilí, neuváženého sexuálního chování, šikany a na poruchy příjmu potravy, filmy jsou zařazeny do tematického celku Prevence rizikového chování vyučovaného v 1. ročníku; dvouhodinový webinář Martina Kožíška pro studenty všech ročníků zaměřený na rizika spojená s užíváním internetu.

Významným poskytovatelem sociálních služeb je od 1.2.2011 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež STATION 17 PREVENT (dále NZDM), jehož provozovatelem je PREVENT 99, z. ú., vedoucím zařízení je Mgr. Miloš Kolman, zařízení sídlí na adrese Spálená 727, Blatná (budova bývalého Steka).

- NZDM plní tři základní funkce, zajišťuje bezpečné prostředí k trávení volného času, místo, kde se neužívá alkohol, drogy a nevzniká agrese. Přípravnými aktivitami podporuje smysluplné trávení volného času, aktivity a interakce s pracovníky jsou cíleny tak, aby u klientů vedly k posílení vlastní zodpovědnosti. Tím, jak se prohlubuje důvěra mezi klienty a pracovníky, začíná individuální práce s klientem.
- NZDM je registrovaná sociální služba dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a je orientována jak na sociální práci a poradenství, tak i na volnočasové aktivity, jejím cílem je odvrácení cílové skupiny od rizikového životního stylu. Činnost zařízení tedy významně napomáhá v prevenci sociálně patologických jevů na území města.
- Věková hranice 12-26 let. V období od 1. 1. do 16. 5. 2021 byla věková hranice snížena až k 1. tř. ZŠ z důvodu mimořádných vládních nařízení.
- Otevírací doba: PO – PA od 13:00 do 18:00 hodin. Individuální konzultace pro klienty, rodiče a osoby blízké probíhají v PO-PA od 12:00 do 13:00 hodin. Mimo otevírací dobu pro klienty je v pracovní náplni pracovníků administrativa, vzdělávání, supervize, příprava preventivních témat.
- Tým tvoří 2 pracovníci s úvazkem 2,0.
- V roce 2021 byla z důvodu nouzového stavu činnost zařízení omezena, od 17. 5. 2021 již pracovalo zařízení ve standardním režimu.
- Počet návštěv, osob a doba, která byla využita v průběhu roku kolísala. Mimo obvyklé sezónní výkyvy v době jarních a letních školních prázdnin se nerovnoměrnost v roce 2021 projevovala i v důsledku vládních nařízení.
- Celkový počet klientů v roce 2021 65 osob při 969 návštěvách s průměrnou dobou využití 97 minut. Celkový počet dětí a dospívajících, kteří službu využili alespoň jednou 122.
- Službu on-line využilo 20 klientů. Průměrná délka kontaktů na sociálních sítích činila 15 minut. Celkový počet kontaktů na sociálních sítích 246.
- Bylo uzavřeno 35 nových smluv.
- V roce 2021 bylo s klienty zpracováno 308 individuálních témat.
- Zařízení bylo 24x využito pro on-line výuku žáků ZŠ.
- Z volnočasových aktivit byla hudební zkušebna využita 200x a ostatní aktivity 486x.
- Pro studenty 1. ročníků SOU a SOŠ byly sestaveny informačně-edukativní programy zaměřené na užívání návykových látek a závislostní chování, které probíhaly v NZDM.
- Klienti zařízení se aktivně podíleli na přípravě akce pro veřejnost k desátému výročí založení Station 17 dne 10.9.2021 a na rekonstrukci hudební zkušebny.
- Dne 25. 6. 2021 proběhla v Blatné depistáž, při které bylo celkem sociálními pracovníky osloveno 15 mladých lidí, kterým byla poskytnuta informace o službách v NZDM.

SEKUNDÁRNÍ A TERCIÁRNÍ PREVENCE

Úkolem sekundární prevence je předcházet vzniku, rozvoji a přetrvávání závislostí u osob, které již drogu užívají, případně se na ní staly závislé. Prevence zahrnuje intervenci, poradenství a léčbu. Terciární prevence se zabývá předcházením vážnému či trvalému zdravotnímu a sociálnímu poškození z užívání drog nebo návykových látek. Patří sem např. sociální rehabilitace, doléčování a podpora v abstinenci.

PREVENT 99, z.ú.

Heydukova 349, Strakonice

Zapsaný ústav PREVENT 99 Strakonice je největším poskytovatelem protidrogových služeb v jižních Čechách, působí s terénním programem v Blatné od roku 2002. Terénní práci provádí terénní pracovníci zařazení pod **Jihočeský streetwork PREVENT**.

Cílem projektu je snižovat a eliminovat negativní dopady spojené s užíváním návykových látek a ochrana veřejného zdraví, která zahrnuje bezpečnou likvidaci injekčního materiálu a snižování výskytu infekčních chorob. Své služby zaměřují na podporu ke změně života uživatelů drog a podporu uživatelů drog, kteří se rozhodnou vydat se na cestu směrem k abstinenci od drog, pomoc a podporu klientům z řad sociálního okolí uživatelů drog (rodíče, příbuzní, známí), osvětovou činnost v oblasti protidrogové problematiky.

- Služba je poskytována standardní formou dle § 69 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a Standardů odborné způsobilosti pro zařízení a programy poskytující odborné služby problémovým uživatelům a závislým na návykových látkách Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.
- Terénní program poskytuje své služby v Blatné dlouhodobě se stabilním týmem terénních pracovníků. Hlavní náplní práce je systematická a kontinuální sociální práce s klienty, kteří opakovaně využívají služeb s cílem jejich sociální stabilizace.
- Služba je poskytována jednak stávajícím klientům (osoby závislé) a dále osobám ohroženým závislostmi (mládež s rizikovým chováním typu kouření konopí apod.). Kontakty probíhaly v přirozeném prostředí těchto osob, tedy přímo na ulicích města, v parcích (např. u vlakového a autobusového nádraží, v parku u ZŠ J. A. Komenského, v Husových sadech) a v okolních obcích.
- V roce 2021 služeb terénního programu pravidelně a kontinuálně využívalo celkem 18 klientů (v roce 2020 14 klientů). Celkem 11 osob užívá návykové látky nitrožilně a 1 osoba injekčně do svalu. Nejčastěji užívanou látkou jsou opiáty (Subutex, heroin). V menší míře se užívá pervitin a THC, které bývá často kombinováno s jinými látkami. Dále přibližně dalších 8 klientů zajišťuje tzv. sekundární výměnný program tzn., že mění injekční stříkačky pro další klienty, kteří zatím nechtějí aktivně vstoupit do kontaktu s terénními pracovníky. S těmito uživateli služby proběhlo 187 kontaktů (v roce 2020 91 kontaktů).
- Za rok 2021 bylo terénními pracovníky osloveno 41 osob z řad cílové skupiny v rámci oslovování potencionálních klientů. Proběhlo 191 (v roce 2020 108) výkonů kontaktní práce, 9 výkonů individuálního poradenství. Iniciátory těchto kontaktů jsou zpravidla terénní pracovníci, kteří vytipovávají osoby, které mohou spadat či pravděpodobně spadají do cílové skupiny osob závislých a závislostí ohrožených. Typickým příkladem je oslovování mládeže, která na veřejných prostranstvích kouří konopí. Konkrétně tyto intervence vypadají tak, že terénní pracovníci aktivně oslovují neorganizovanou mládež, která na veřejných prostranstvích užívá konopí či alkohol. Během oslovení terénní pracovníci od těchto osob zjišťují, jaké mají povědomí o rizicích užívání návykových látek, seznamují je s riziky. Dalšími častými tématy jsou např. zvládání studijních povinností, trávení volného času. Pracovníci se rovněž zajímají o to, jak konkrétní jedinci vnímají situaci ve své lokalitě, zda se někde nacházejí použité injekční stříkačky, zda existují místa, kde by bylo možné potkat osoby, které užívají drogy.
- Služba je poskytována pravidelně a celoročně každé úterý v čase 15:00 – 18:00 hodin na území města Blatná a v přilehlých obcích. Zároveň byli pracovníci klientům či zájemcům o službu k dispozici po celý rok on-line v rámci zavedeného on-line poradenství na sociální síti Facebook.
- V Blatné bylo v roce 2021 vyměněno 21743 ks injekčních stříkaček. Oproti roku 2020 došlo k navýšení počtu vyměněných stříkaček o 10142 ks. Tento nárůst počtu vyměněných stříkaček souvisí s tím, že nitrožilní uživatelé drog využívali služeb terénního programu pravidelně a měnili značné množství injekčních stříkaček, než tomu bylo v minulém roce. Zvýšil se i počet klientů

využívající terénní službu. Nárůst mohl být způsoben i přerušением prodeje jednorázových injekčních stříkaček v lékárnách v Blatné. Dalším faktorem ovlivňujícím počet vyměněných injekčních stříkaček může být dlouhodobá kontinuální práce terénních pracovníků v Blatné a s tím spojené proniknutí na drogovou scénu a získání důvěry klientů. Za rok 2021 nebyly ve městě Blatná nalezeny službou v rámci mapování lokalit žádné injekční stříkačky, 2 injekční stříkačky likvidovala Městská policie Blatná.

- Vedle výměny jednorázových injekčních stříkaček je možné získat také šňupátka, želatinové kapsle pro perorální užití drog. V rámci ochrany veřejného zdraví a minimalizace rizik přenosu infekčních chorob bylo vydáno 46 ks kondomů.
- Testování na infekční choroby využilo 6 klientů.
- Z pohledu terénních pracovníků je situace na drogové scéně v Blatné stabilizována. Terénní program nezaznamenal výrazné změny v trendech a užívání návykových látek ve městě. Je potřeba udržet nezbytný standard odborné práce, tedy realizovat minimálně pravidelné každotýdenní výjezdy do lokality v časové dotaci 3 hodin týdně přímé práce ve městě.

Zpracovala: Bc. Kateřina Malečková
V Blatné dne 1. 4. 2022